

ÎNTR-UN ORAȘ INUNDAT DE REFUGIAȚI, DAR peste care încă domnea în mare parte pacea sau care, cel puțin, nu era încă deschis în război, un tânăr bărbat a cunoscut o tânără femeie într-o sală de curs și nu i-a vorbit. Timp de multe zile. Numele lui era Saeed și numele ei era Nadia, iar el avea barbă, nu o barbă bogată, mai curând o bărbuță atent îngrijită, pe când ea era întotdeauna îmbrăcată într-un veșmânt negru unduitor, care o acoperea din vârful degetelor de la picioare până la baza scobiturii gâtului. Pe vremea aceea, oamenii continuau să se bucure de luxul de a purta mai mult sau mai puțin ceea ce voiau să poarte, în ceea ce privește îmbrăcămintea și coafura, în anumite limite, firește, și, astfel, aceste alegeri aveau însemnătatea lor.

Ar putea părea bizar că în orașe care se clatină pe marginea abisului oamenii tineri încă merg la cursuri – în acest caz, un curs seral despre identitatea corporativă și brandingul de produs –, dar acesta este mersul lucrurilor, cu orașele, la fel și cu viața, căci

MOHSIN HAMID

în momentul acesta ne vedem de măruntele noastre treburi ca de obicei, iar în următorul suntem pe moarte, iar eternul nostru iminent sfârșit nu pune punct începuturilor și mijlocurilor trecătoare din viața noastră până în clipa în care totuși o face.

Saeed a observat că Nadia avea un semn de frumusețe pe gât, un oval maro-roșcat care uneori, rar, dar nu niciodată, palpita în ritm cu inima ei.

N-A TRECUT MULT TIMP DE CÂND A OBSERVAT asta, iar Saeed i-a vorbit Nadiei pentru prima oară. Orașul lor nu avusese încă parte de lupte majore, doar câteva schimburi de focuri și ocazionala mașină-capcană, a cărei explozie o simțai în coșul pieptului ca pe o vibrație subsonică de tipul celor pe care le emiteau boxele mari de la concertele de muzică, iar Saeed și Nadia își luaseră cărțile și părăseau sala de curs.

Pe casa scării, s-a întors către ea și i-a spus:

— Ascultă, ai vrea să bem o cafea?

Iar după o scurtă pauză a adăugat, pentru a-și face invitația să nu sune atât de îndrăzneță, dată fiind îmbrăcămintea ei conservatoare:

— La cantină?

Nadia l-a privit drept în ochi.

Exit West

— Nu-ți spui rugăciunile de seară? l-a întrebat.

Saeed a apelat la cel mai simpatic zâmbet ștrengăresc pe care-l putea oferi.

— Nu întotdeauna. Din păcate.

Expresia de pe fața ei nu s-a schimbat.

Așa că el a perseverat, agățându-se de rânjetul său cu disperarea crescândă a unui cățărător sortit pieirii.

— Cred că e ceva personal. Fiecare dintre noi are felul lui. Sau... felul ei. Nimeni nu e perfect. Și, în orice caz...

— Eu nu mă rog, l-a întrerupt ea.

A continuat să-l privească fix. Apoi a zis:

— Poate altă dată.

El a privit-o cum intra în parcare a studenților, iar acolo, în loc să-și acopere părul cu o fâșie de pânză neagră, așa cum se aștepta, și-a pus pe cap o cască neagră care stătuse legată de o motocicletă enduro de vreo sută și ceva de centimetri cubi, a coborât dintr-o mișcare viziera, s-a urcat în șa, iar după aceea a demarat, dispărând fără să facă mult zgomot în amurgul care se lăsa.

A DOUA ZI, LA MUNCĂ, SAEED S-A POMENIT CĂ nu-și poate lua gândul de la Nadia. Angajatorul lui Saeed era o agenție specializată în plasarea de

publicitate outdoor. Dețineau mari panouri peste tot în oraș, pe altele le închiriau și încheiau înțelegeri pentru mai mult spațiu cu liniile de autobuze, cu stadioanele de sport, cu proprietarii de clădiri înalte și cu alții asemenea.

Agenția ocupa ambele etaje ale unei case de locuit a cărei folosință a fost schimbată și număra peste o duzină de angajați. Saeed era printre cei mai tineri, dar șeful lui îl plăcea și îl însărcinase să elaboreze o ofertă pentru o companie locală de săpun care trebuia să fie expediată prin e-mail înainte de cinci. În mod normal, Saeed încerca să facă cercetări online extinse și să-și personalizeze prezentările pe cât mai mult posibil. „Dacă nu are un public, nu e o poveste“, îi plăcea șefului să zică, iar pentru Saeed asta însemna să încerce să-i arate unui client că firma îi înțelegea cu adevărat afacerea, că putea realmente să intre în pielea lui și să înțeleagă lucrurile din perspectiva lui.

Dar astăzi, chiar dacă oferta era importantă – fiecare ofertă era importantă: economia se mișca greoi din cauza tulburărilor crescânde și una dintre primele cheltuieli pe care clienții păreau să vrea să le taie era publicitatea outdoor –, Saeed nu se putea concentra. Un arbore mare, crescut haotic și neîngrijit de nimeni, se ridica impunător de pe minuscula peluză din spatele casei unde se afla firma, blocând lumina

soarelui într-o asemenea măsură încât peluza fusese redusă în mare parte la țărână și câteva smocuri de iarbă, printre care erau presărate mucurile de țigară ale întregii dimineți – de vreme ce șeful le interzisese oamenilor să fumeze înăuntru –, iar în vârful acestui arbore Saeed observase un uliu care își făcea cuibul. Pasărea lucra fără oprire. Câteodată plutea în aer la nivelul ochilor lui, aproape nemișcat în bătaia vântului, apoi, cu cea mai imperceptibilă mișcare a aripii sau chiar a penelor îndreptate în sus din vârful unei aripi, cotea.

Saeed se gândea la Nadia și privea uliul.

Când într-un final a intrat în criză de timp, s-a precipitat să pregătească oferta, copiind și refolosind material din altele pe care le făcuse înainte. Doar o brumă din imaginile pe care le selectase aveau ceva de-a face cu săpunul. I-a dus propunerea șefului, reprimându-și o tresărire atunci când i-a împins-o.

Dar șeful lui părea deosebit de gânditor și nu a băgat de seamă. Doar a mâzgălit câteva modificări minore pe coala tipărită, i-a dat-o înapoi lui Saeed cu un zâmbet contemplativ și i-a zis:

— Trimite-le-o.

Ceva în expresia de pe chipul șefului său l-a făcut pe Saeed să-i pară rău de el. Își dorea să fi făcut o treabă mai bună.

MOHSIN HAMID

ÎN TIMP CE E-MAILUL LUI SAEED ERA DESCĂRCAT de pe un server și citit de client, la mare depărtare, în Australia, o femeie cu ten deschis dormea singură în cartierul Surry Hills din Sydney. Soțul ei era plecat în Perth cu afaceri. Femeia purta doar un tricou lung, unul dintre tricourile lui, și o verighetă. Trunchiul și piciorul stâng îi erau acoperite de un cearșaf chiar mai deschis la culoare decât pielea ei; piciorul și șoldul drept îi erau dezgolite. Pe glezna dreaptă, cuibărit în scobitura tendonului lui Ahile, avea un tatuaj albastru cu o mică pasăre mitologică.

Casa era dotată cu alarmă, dar aceasta nu era pusă în funcțiune. Fusese instalată de rezidenții anteriori, de alte persoane care numiseră pe vremuri acest loc acasă, înainte ca fenomenul denumit gentrificarea¹ cartierului să fi luat un asemenea avânt cum o făcuse acum. Femeia adormită folosea alarma doar sporadic, în special când soțul ei era plecat, dar în această noapte uitase. Fereastra dormitorului, la patru metri deasupra pământului, era deschisă, doar puțin crăpată.

¹ În original, *gentrification* – proces prin care persoane cu venituri mari cumpără case în cartiere sărace, le reabilitează, rezultatul fiind atât schimbarea aspectului cartierelor respective, dar și strămutarea foștilor rezidenți (n. red.).

În sertarul noptierei era un pachet pe jumătate plin de anticoncepționale, ultima ingerată cu trei luni în urmă, când ea și soțul ei încă încercau să nu procreeze, pașapoarte, carnete de cecuri, chitanțe, monede, chei, o pereche de cătușe și câteva lame de gumă de mestecat nemestecate învelite în hârtie.

Ușa dulapului ei era deschisă. Camera era scaldată în lumina pâlpâitoare a încărcătorului de laptop și a router-ului wireless, dar cadrul ușii dulapului era întunecat, mai întunecat decât noaptea, un dreptunghi de întuneric desăvârșit – inima întunericului. Iar din acest întuneric își făcea apariția un bărbat.

Și el era închis la culoare, cu piele smeadă și păr negru, cârlionțat. Se răsucea cu mari eforturi, mâinile prinzându-i-se de fiecare parte a cadrului ușii ca și cum lupta împotriva gravitației sau a forței unui torent monstruos. Gâtul i-a urmat capului, cu tendoanele încordate, apoi pieptul, cămașa lui gri-maronie, transpirată, pe jumătate deschisă la nasturi. Brusc, s-a oprit din opinteli. S-a uitat în jurul lui în cameră. S-a uitat la femeia care dormea, la ușa închisă a dormitorului, la fereastra deschisă. Și-a adunat ce forțe îi mai rămăseseră, străduindu-se din toate puterile să pătrundă înăuntru, dar totul într-o tăcere disperată, tăcerea unui bărbat care, târziu în noapte, se zbate trântit la pământ pe o alee să se elibereze de niște

MOHSIN HAMID

mâini care îl strâng de gât. Dar în jurul gâtului acestui bărbat nu era nicio mână. Tot ce voia era să nu fie auzit.

Cu o ultimă efortare, a reușit, tremurând și alunecând la podea ca un mânz proaspăt fătat. Zăcea nemișcat, sleit. Încerca să nu găfâie. S-a ridicat.

Ochii i se roteau nebunește în cap. Da: nebunește. Sau poate că nu atât de nebunește. Poate că doar a aruncat o privire împrerjur, la femeie, la pat, la cameră. Crescând în circumstanțele nu arareori primejdioase în care crescuse, era conștient de fragilitatea trupului său. Știa de cât de puțin era nevoie ca un om să fie făcut chisăliță: lovitura greșită, împușcătura greșită, smucitura greșită a unui tăiș, întoarcerea unei mașini, prezența unui microorganism când dai mâna, o tușitură. Era conștient că singură, o persoană e aproape nimic.

Femeia care dormea dormea singură. El, cel care stătea deasupra-i, stătea singur. Ușa dormitorului era închisă. Fereastra era deschisă. A ales fereastra. Într-o clipită, era de partea cealaltă, aterizând pe nesimțite pe strada de dedesubt.

ÎN TIMP CE ACEST INCIDENT AVEA LOC ÎN AUSTRALIA, Saeed cumpăra pâine proaspătă pentru cină

și se îndrepta spre casă. Era un bărbat în toată firea, cu păreri personale bine conturate, necăsătorit, cu o slujbă decentă și o educație bună, iar după cum stăteau lucrurile în acele zile, în orașul său, cu majoritatea bărbaților în toată firea, cu păreri personale bine conturate, necăsătoriți, cu o slujbă decentă și o educație bună, locuia cu părinții.

Mama lui Saeed avea aerul impunător al unei învățătoare, ceea ce și fusese înainte, iar tatăl său aerul ușor pierdut al unui profesor universitar, ceea ce și continua să fie – deși cu remunerație diminuată, de vreme ce depășise vârsta oficială de pensionare și fusese obligat să activeze ca profesor-invitat. Ambii părinți ai lui Saeed, acum o jumătate de viață de om, aleseseră profesii respectabile într-o țară care avea să-și trateze profesioniștii respectabili mai degrabă urât. Siguranța zilei de mâine și statutul social putau fi obținute în alte câmpuri de activitate, cu totul diferite. Îl avuseseră pe Saeed târziu, atât de târziu încât mama lui crezuse că doctorul făcea haz pe seama ei când o întrebase dacă nu cumva credea că e însărcinată.

Micul lor apartament se afla într-o clădire pe vremuri arătoasă, cu fațadă ornată care data încă din perioada colonială, însă care acum stătea să cadă, într-o zonă a orașului pe vremuri înstărită, dar în prezent comercială și aglomerată. Făcuse parte dintr-un

MOHSIN HAMID

apartament mult mai mare, reconfigurat și era alcătuit din trei camere: două dormitoare modeste și o a treia încăpere pe care o foloseau pentru a sta împreună, a lua masa, a primi oaspeți și a se uita la televizor. Această a treia încăpere era și ea modestă ca dimensiuni, dar avea ferestre înalte și un balcon care putea fi folosit, deși era îngust, cu vedere în josul unei alei care dădea fix într-un bulevard unde se afla o fântână secară din care odinioară țâșnea apă scânteiitoare în razele soarelui. Era genul de priveliște pentru care valoarea apartamentului ar fi crescut o idee în timpuri mai liniștite și mai prospere, dar care nu era nici pe departe de dorit în vreme de conflict, când s-ar fi aflat direct în bătaia focului susținut de mitraliere și rachete în timp ce luptătorii avansau în această parte a orașului: o priveliște ca și cum te-ai fi uitat pe țeava unei puști. Plasament, plasament, plasament, spun agenții imobiliari. Geografia e destin, răspund istoricii.

Războiul avea în curând să erodeze fațada clădirii ca și cum ar fi accelerat însăși curgerea timpului, tributul unei zile depășindu-l pe cel al unui deceniu.

CÂND S-AU CUNOSCUȚ, PĂRINȚII LUI SAEED aveau aceeași vârstă cât Saeed și Nadia când s-au întâlnit prima oară. Cuplul mai în vârstă s-a căsătorit din

Exit West

dragoste, o căsătorie între necunoscuți și nearanjată de familiile lor, ceea ce, chiar dacă nu o premieră în cercurile lor, era în continuare un lucru mai puțin întâlnit.

S-au cunoscut la cinema, în pauza unui film despre o prințesă plină de ingeniozitate și capabilă. Mama lui Saeed l-a observat pe furiș pe tatăl lui fumând o țigară și a rămas surprinsă de cât de bine semăna cu protagonistul masculin din film. Această asemănare nu era cu totul întâmplătoare: deși puțin timid și mai mereu cu nasul în cărți, tatăl lui Saeed se aranja să arate ca starurile populare de film și muzicienii pe atunci în vogă, la fel ca majoritatea amicilor lui. Dar faptul că era miop, împreună cu personalitatea lui îi confereau o expresie în mod autentic visătoare, iar asta, se înțelege, a însemnat că mama lui Saeed s-a gândit că el îi semăna leit personajului nu numai la înfățișare, ci și la suflet. S-a hotărât să-și facă intrarea.

Stând în fața tatălui lui Saeed, a început să vorbească însuflețit cu o prietenă, în același timp ignorând obiectul dorinței ei. El a observat-o. A ascultat-o. Și-a adunat curajul să-i vorbească. Iar asta, după cum le plăcea amândurora să spună când povesteau iar și iar istoria întâlnirii lor în anii care aveau să urmeze, fusese totul.

Mama și tatăl lui Saeed erau ambii cititori fervenți și, în felurile lor diferite, polemici, așa că, în zilele

timpurii ale poveștii lor de dragoste, puteau fi frecvent văzuți întâlnindu-se pe ascuns în librării. Mai târziu, după ce se căsătoriseră, își petreceau după-amiezile împreună în cafenele și restaurante sau, când vremea era potrivită, pe balconul lor. El fuma, iar ea spunea că nu fumează, dar deseori, când scrumul aparent uității lui țigări devenea imposibil de lung, ea i-o lua dintre degete, o scutura cu blândețe într-o scrumieră și trăgea un prelung și mai degrabă îndrăzneț fum înainte de a i-o returna, cu grație.

Până ca fiul lor s-o întâlnească pe Nadia, cinematograful unde părinții lui Saeed s-au întâlnit dispăruse de mult, la fel ca librăriile lor preferate și majoritatea restaurantelor și cafenelelor pe care le îndrăgiseră atâta. Nu că librăriile și cinematografele, restaurantele și cafenelele dispăruseră din oraș, doar că multe dintre acelea care existaseră pe vremuri acum nu mai erau. Cinematograful pe care și-l aminteau cu atâta drag fusese înlocuit de o galerie comercială pentru calculatoare și periferice electronice. Această clădire fusese botezată la fel ca cinematograful care o precedase: ambele avuseseră la un moment dat același patron, iar cinematograful fusese atât de faimos, încât numele lui devenise sinonim cu locul. Trecând pe lângă galerie și văzând noua firmă cu neon pe care era înscris acel nume vechi, uneori tatăl lui Saeed, alteori

Exit West

mama lui își amintea și zâmbeau. Sau își amintea și se opreau locului.

PĂRINȚII LUI SAEED NU AU FĂCUT SEX PÂNĂ ÎN noaptea nunții. Dintre cei doi, mamei lui Saeed i s-a părut mai inconfortabil, dar ea a fost și cea mai dornică să repete actul, așa că a insistat s-o facă de încă două ori înainte de ivirea zorilor. Timp de mulți ani, acest echilibru s-a păstrat neschimbat. În general vorbind, ea era o amantă nesățioasă. În general vorbind, el era gata să-i satisfacă apetitul. Poate fiindcă nu a rămas gravidă, până la conceperea lui Saeed douăzeci de ani mai târziu, și pentru că a presupus în consecință că nu putea rămâne însărcinată, mama lui a fost capabilă să se bucure cu abandon de sex, adică fără să se gândească la urmări sau fără să fie distrasă de creșterea unui copil. În același timp, atitudinea tipică a tatălui lui Saeed în fața avansurilor ei avide, în decursul primei jumătăți a mariajului lor, a fost aceea a unui bărbat plăcut luat prin surprindere. Ei i se părea erotic ca un bărbat să aibă mustață și femeia să fie luată pe la spate. El o considera carnală și stimulantă.

După ce s-a născut Saeed, frecvența cu care părinții lui făceau sex a cunoscut un considerabil declin

MOHSIN HAMID

și a continuat să scadă progresiv. Uterul a început să sufere de prolaps, erecția a devenit mai dificil de menținut. În decursul acestei faze, tatăl lui Saeed a început să fie considerat sau să se erijeze, din ce în ce mai des, în persoana care încerca să inițieze sexul. Mama lui Saeed se întreba câteodată dacă o făcea din autentică dorință, din obișnuință ori pur și simplu căutând apropierea. A încercat să-i răspundă cât putea mai bine. În cele din urmă, el avea să se recunoască învins de propriul său corp, cât, în aceeași măsură, și de al ei.

În ultimul an de viață pe care l-au petrecut împreună, anul care începuse deja de ceva timp când Saeed a întâlnit-o pe Nadia, au făcut sex doar de trei ori. De tot atâtea ori într-un an cât în noaptea nunții. Însă, la insistențele mamei, tatăl lui Saeed a purtat mereu mustață. Și nu și-au schimbat patul nici măcar o singură dată: tăblia de la cap cu stâlpii ei precum ai unei balustrade aproape cerând să fie apucați.

ÎN CEEA CE FAMILIA LUI SAEED NUMEA SUFRAGERIA lor se afla un telescop negru și elegant. Îi fusese dăruit tatălui lui Saeed de către tatăl său, iar tatăl lui Saeed i-l dăruise la rândul său fiului, dar, din moment ce Saeed încă locuia acasă, asta însemna că telescopul continua

să fie așezat acolo unde fusese mereu, pe tripodul său într-un colț, sub un cliper realizat cu migală care naviga înăuntrul unui recipient de sticlă pe marea unui raft triunghiular.

Cerul de deasupra orașului devenise prea poluat, împiedicând în mare parte observarea stelelor. Dar în nopțile lipsite de nori, după o zi cu ploaie, tatăl lui Saeed aducea uneori telescopul afară, iar familia sorbea ceai verde pe balcon, bucurându-se de briză și se uitau cu rândul prin telescop către obiecte a căror lumină, adeseori, fusese emisă înainte ca oricare dintre cei trei privitori să se fi născut – lumină din alte secole, care de-abia acum ajungea pe Pământ. Tatăl lui Saeed numea asta călătorie în timp.

Însă, într-o seară anume, de fapt seara după ce pregătise cu chiu, cu vai oferta firmei lui pentru compania de săpun, Saeed scruta absent o traiectorie care se întindea dedesubtul liniei orizontului. Prin lentile i se perindau ferestre, ziduri și acoperișuri, uneori staționare, alteori vâjâind cu viteze incredibile.

— Cred că se uită la tinere domnișoare, i-a spus tatăl lui Saeed mamei lui.

— Fii cuminte, Saeed, a zis mama lui.

— Ei bine, tu l-ai făcut.

— Eu n-am avut niciodată nevoie de-un telescop.

— Da, ai preferat să operezi la distanță scurtă.